

PROTOKOLL

for

møte i Omsetningsrådet

torsdag 14. september 2023 kl. 17:45

på

Hotell Klubben, Tønsberg

Møtet ble hevet kl. 19:25.

Til stede:	Björg Tørresdal, Bjørn Gimming, Tor Jacob Solberg, Hans Thorn Wittussen (vara for Trine Hasvang Vaag), Anne Jødahl Skuterud (digitalt), Gaute Lenvik, Bjørn-Ole Juul-Hansen, Anne Berit Aker Hansen, Arnfinn Hongseth (digitalt) og Marit Haugen
Forfall:	Trine Hasvang Vaag, Thea Susanne Skaug (vara kunne heller ikke stille)
Fra Landbruksdirektoratet:	Nina Strømnes Rodem, Jørn Rolfsen, Knut Berg, Hans Peder Hvide Bang, Hege Heiberg, Jannicke Jensen Myhre, Ida Louise Bjønness, Sander Mardal og Ellen Karin Solevåg

Fra kl. 17 til møtestart holdt Nortura Totalmarked en presentasjon om prognosearbeidet og -modeller, etter ønske fra Omsetningsrådet.

Saksliste

070/23	Godkjenning av innkalling og dagsorden.....	2
071/23	Godkjenning av protokoll fra forrige møte.....	4
072/23	Orientering fra markedsregulator.....	6
073/23	Alle – Oppnevning av midlertidig varamedlem i Omsetningsrådet for NFD fra 24.08.2023.....	8
074/23	Alle - Møteplan for Omsetningsrådet 1. halvår 2024.....	9
075/23	Egg og melk – Satser for prisnedskrivning ved salg av egg, eggprodukter og melkeprodukter til spesialmarkeder for 2024.....	11
076/23	Egg – Dispensering fra frist i forskrift om skilleproduksjon i 2023.....	20
077/23	Kjøtt - Vurdering av størrelsen på kjøttfondet og trekkrettighet som finansiering i markedsreguleringen.....	24
078/23	Kjøtt - Ny vurdering av rammen for innlegg av storfe på reguleringslager i 2023.....	29
079/23	Kjøtt - Beskrivelse av ordningen for finansiering av reguleringslager på kjøtt.....	34

Sak nr.: 070/23	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 14.09.2023	Tittel: Godkjenning av innkalling og dagsorden	Saks nr.: 23/56531- 1

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Innkalling og dagsorden godkjennes.

Godkjenning av innkalling og dagsorden

Saksdokumenter er sendt ut elektronisk til medlemmer og varamedlemmer. Dokumentene er også lagt inn i skyløsningen Jottacloud. Vedlegg er kun tilgjengelig her.

Sak nr.: 071/23	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 14.09.2023	Tittel: Godkjenning av protokoll fra forrige møte	Saks nr.: 23/56531- 2

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Protokollen fra møtet 22. august 2023 godkjennes.

Godkjenning av protokoll fra forrige møte

Det har ikke kommet merknader til utsendt protokoll.

Sak nr.: 072/23	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 14.09.2023	Tittel: Orientering fra markedsregulator	Saks nr.: 23/56531- 3

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Presentasjonene fra markedsregulatorene tas til orientering.

Orientering fra markedsregulator

Det ble gitt følgende orienteringer fra markedsregulatorene:

- Korn Anne Jødahl Skuterud
- Kjøtt og egg Hans Thorn Wittussen
- Melk Marit Haugen

Presentasjonene til Hans Thorn Wittussen og Marit Haugen er lagt ut i skyløsningen Jottacloud.

Sak nr.: 073/23	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 14.09.2023	Tittel: Alle – Oppnevning av midlertidig varamedlem i Omsetningsrådet for NFD fra 24.08.2023	Saks nr.: 21/48980- 9

Beskrivelse

Landbruks- og matdepartementet har i brev datert 24. august 2023 oppnevnt Turid Mette Nilsen som midlertidig varamedlem i Omsetningsrådet for Nærings- og fiskeridepartementet i perioden Nora Svarstad Ytreberg har permisjon.

Funksjonstiden for medlemskapet er f.o.m. 24.08.2023 t.o.m. 31.12.2023.

Hjemmel

Lov av 1936-07-10 nr. 06 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 2.

Forutsetninger**Vedlegg**

Brev fra Landbruks- og matdepartementet datert 24. august 2023

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Saken tas til orientering.

Sak nr.: 074/23	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 14.09.2023	Tittel: Alle - Møteplan for Omsetningsrådet 1. halvår 2024	Saks nr.: 23/56327- 1

Beskrivelse

I tabellen under foreslås møtedatoer for Omsetningsrådet for første halvår 2024.

Dato	Aktuelle saker
Torsdag 8. februar	Eventuelle saker
Torsdag 14. mars	Eventuelle saker
Onsdag 24. april	Regnskap for 2023 for faglige tiltak, opplysningsvirksomhet og markedsregulators administrasjonsgodtgjørelse m.m.
Onsdag 22. mai	Regnskap og årsmelding 2023
Torsdag 20. juni	Satser i markedsreguleringen for egg 1. halvår 2024, eventuelle endringer i satser i markedsreguleringen for kjøtt 2. halvår 2024, eventuelle endringer i satser for omsetningsavgift 2. halvår 2024, maksimalsats omsetningsavgift korn 2024/2025, satser priskompensasjon skilling av egg 2. halvår 2024 m.m.

Fysiske møter holdes i lokalene til Landbruksdirektoratet. Sekretariatet vurderer i samarbeid med leder om møtene gjennomføres fysisk eller digitalt når vi har oversikt over hvilke saker som skal behandles.

Følgende helligdager/ferieperioder er forsøkt unngått:

- Vinterferie uke 8 og 9, mandag 19. februar – fredag 1. mars
- Påskeuken, mandag 25. mars – mandag 1. april
- Arbeidernes dag, onsdag 1. mai
- Kristi himmelfartsdag, torsdag 9. mai
- Norges nasjonaldag, fredag 17. mai
- Andre pinsedag, mandag 20. mai

De foreslåtte datoene er også sjekket mot aktivitetskalenderen til Norsk Landbrukssamvirke.

Hjemmel

Forutsetninger

Vedlegg

Forslag til vedtak

Følgende møtedatoer fastsettes for Omsetningsrådet for 1. halvår 2024:

Torsdag 08.02.2024 kl. 10:00

Torsdag 14.03.2024 kl. 10:00

Onsdag 24.04.2024 kl. 10:00

Onsdag 22.05.2024 kl. 10:00

Torsdag 20.06.2024 kl. 10:00

Møtebehandling

Møtedatoene ble diskutert, og det kom forslag til alternative datoer.
Med dette ble saken enstemmig vedtatt.

Vedtak

Følgende møtedatoer fastsettes for Omsetningsrådet for 1. halvår 2024:

Onsdag 07.02.2024 kl. 10:00

Onsdag 13.03.2024 kl. 10:00

Mandag 22.04.2024 kl. 10:00

Onsdag 22.05.2024 kl. 10:00

Torsdag 20.06.2024 kl. 10:00

Sak nr.: 075/23	Sektor: Egg og melk	Styre/råd: OR
Behandling: 14.09.2023	Tittel: Egg og melk – Satser for prisnedskrivning ved salg av egg, eggprodukter og melkeprodukter til spesialmarkeder for 2024	Saks nr.: 23/55719- 3

Beskrivelse

Satsene, som skal fastsettes i forskrifts form, sendes herved på høring til rådets representanter som representerer et bredt utvalg av berørte interesser. Det legges til grunn at høringen skjer muntlig i møtet 14. september 2023 jf. forvaltningsloven § 37. Dette er i tråd med langvarig praksis for behandling av endring av satser i Omsetningsrådet.

Tine foreslår i brev av 23. august 2023 at satsene for prisnedskrivning av melkeprodukter til spesialmarkeder for 2024 settes til 5,50 kr per kg for naturell yoghurt, 27,00 kr per kg for hvitost og 0,00 kr per kg for smør. Dette er en økning på satsen på satsen for hvitost på 2 kroner, mens sats på naturell yoghurt og smør holder seg på samme nivå som for 2023.

Nortura SA foreslår i brev av 24. august 2023 at sats for priskompensasjon for egg og eggprodukter til spesialmarkeder i 2024 settes til kr 3,00 per kg for egg og kr 0,00 per kg for eggprodukter. Dette er samme satser som gjelder for 2023.

Landbruksdirektoratets innstilling er i tråd med forslaget fra Tine SA og Nortura SA.

Hjemmel

Lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror (omsetningsloven) § 11 første ledd.

Forskrift 22. juni 2020 nr 1400 om prisnedskrivning ved salg av egg, eggprodukter og melkeprodukter til spesialmarkeder § 6.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra Nortura datert 24. august 2023.

Brev fra Tine SA datert 23. august 2023

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Omsetningsrådet fastsetter satser for 2024 i forskrift 2020-06-22 nr. 1400 om prisnedskrivning ved salg av egg, eggprodukter og melkeprodukter til spesialmarkeder.

Følgende endringsforskrift vedtas:

«Forskrift om endring i forskrift om prisnedskrivning ved salg av egg, eggprodukter og melkeprodukter til spesialmarkeder

Fastsatt av Omsetningsrådet 14.09.2023 med hjemmel i lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11 første ledd.

I forskrift 22. juni 2020 nr. 1400 om prisnedskrivning ved salg av egg, eggprodukter og melkeprodukter til spesialmarkeder gjøres følgende endringer:

§ 6 femte ledd skal lyde:

Omsetningsrådet fastsetter satsene forskuddsvis en gang per år med grunnlag i satsene foreslått i henhold til første ledd. Satser for prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder i perioden 1. januar 2024—31. desember 2024 skal være som følger:

Egg	kr	3,00	per kg
Eggprodukter	kr	0,00	per kg
Naturell yoghurt	kr	5,50	per kg
Hvitost	kr	27,00	per kg
Smør	kr	0,00	per kg

Endringene trer i kraft 1. januar 2024.»

Egg og melk – Satser for prisnedskrivning ved salg av egg, eggprodukter og melkeprodukter til spesialmarkeder for 2024

Tine SA og Nortura SA har foreslått satser for prisnedskrivning ved salg av henholdsvis melkeprodukter og egg/eggprodukter til spesialmarkeder i 2024.

Etter § 7 i forskriften skal prognoser for salg til spesialmarkeder kommende år foreligge 1. september året før for deltakelse i ordningen. Landbruksdirektoratet som sekretariat for Omsetningsrådet har sammenstilt prognosene.

Satsene, som skal fastsettes i forskrifts form, sendes herved på høring til rådets representanter som representerer et bredt utvalg av berørte interesser. Det legges til grunn at høringen skjer muntlig i møtet 14. september 2023 jf. forvaltningsloven § 37. Dette er i tråd med langvarig praksis for behandling av endring av satser i Omsetningsrådet.

Omfanget av prisnedskrivning av melkeprodukter til spesialmarkeder

De totale kostandene til prisnedskrivning i spesialmarkeder utgjorde i 2022 5 098 193 kroner i 2022. Det ble utbetalt prisnedskrivning på grunnlag av et salg på totalt 228 426 kg. Kvantaene fordelte seg slik:

Fordeling av prisnedskrivning på produkter i 2022, kg

Produktgruppe	Mengde, kg
Yoghurt	31 477
Ost	197 003
Total	228 480

Sammenligner med 2021 er total prisnedskrivning redusert med om lag 0,4 mill. kroner. Salget totalt er redusert med rundt 40 000 kg, en reduksjon på 16 prosent. Om lag hele reduksjonen skyldes en reduksjon salget av yoghurt. Informasjon om salg til spesialmarkeder i 2023 vil først foreligge våren 2024, etter at oppgavene for 2024 er sendt inn.

De siste fem årene har kostnadene til prisnedskrivning av melkeprodukter til spesialmarkeder vært som vist i tabellen under:

Prisnedskrivning av melkeprodukter til spesialmarkeder fra 2018 til 2022

År	Kostnad (mill. kr)
2018	6,93
2019	7,20
2020	6,24
2021	5,43
2022	5,10

Omfanget av prisnedskrivning av egg til spesialmarkeder

Mengden egg som har gått til spesialmarkeder de siste fem årene har variert fra ca. 300 til nærmere 700 tonn per år. Prisnedskrivning til spesialmarkeder har aldri vært benyttet for eggprodukter, så mengden gjelder bare hele egg. Den totale kostnaden for prisnedskrivning av egg til spesialmarkeder har variert fra 1,0 til 2,0 mill. kroner de siste fem årene. Kvantaene og kostnadene er fordelt slik per år:

Prisnedskrivning av egg til spesialmarkeder fra 2018 til 2022

År	Mengde (kg)	Kostnad (mill. kr)
2018	326 488	1,71
2019	662 773	1,65
2020	447 541	1,00
2021	614 395	1,84
2022	649 700	1,95

Markedsregulators forslag til satser på melkeprodukter

I brev datert 23. august 2023 kommer Tine med forslag til nye satser for 2024.

Tine mener dagens satser på ost ikke er tilstrekkelige for å sikre konkurransedyktigheten til norske meieriprodukter på pris. Målprisøkningen 1. juli og den generelle økningen i kostnadsnivået gir høyere priser på norske meierivarer. Samtidig har internasjonale priser på ost falt gjennom 2023 og forventes å falle ytterligere. Dette betyr at prisdifferansen mellom norsk ost og ost med annen opprinnelse forventes å øke.

Oppsummert er Tine sin vurdering at dagens sats på hvitost bør økes, mens yoghurt bør beholde nåværende sats. Konkurranseskraften på smør vurderes fortsatt som bra, og en refusjon på dette området er ikke sett på som nødvendig.

På bakgrunn av dette foreslår Tine følgende satser for 2023:

Yoghurt, naturell	kr 5,50 per kg
Hvitost, alle typer	kr 25,00 per kg
Smør, alle typer	kr 0,00 per kg

Markedsregulators forslag til satser på egg og eggprodukter

I brev datert 24. august 2023 kommer Nortura med forslag til satser for 2024.

Før forskriften trådte i kraft 1. januar 2021 ble satsen for egg til spesialmarkeder fastsatt av Nortura forskuddsvis minst hvert kvartal og kun ut fra en beregnet prisdifferanse. I tidligere retningslinjer for markedsregulering av egg, § 2-3 Spesialmarkeder stod det følgende: «Ved salg av skallegg godtgjøres differansen mellom varens engrospris og en beregnet pris fastsatt av Landbruksdirektoratet på bakgrunn av verdensmarkedspriser. Denne beregnede prisen blir fastsatt fire ganger årlig.» Satsen ble derfor beregnet både ved nye internasjonale priser og ved endringer i engrospris.

Norsk engrospris på egg endres ganske sjelden, men eggprisen endres relativt ofte og til dels mye i verdensmarkedet. Dermed har det vært hyppige (minst hvert kvartal) og ganske betydelige endringer av eggsatsen:

	2018	2019	2020
1. kvartal	0,00	1,38	1,75
2. kvartal	0,00	2,06	0,00
3. kvartal	5,86	3,30	1,22
4. kvartal	4,53	3,11	3,96

For 2021, 2022 og 2023 har satsene vært:

Egg kr 3,00 per kg
Eggprodukter kr 0,00 per kg

Formålet med ordningen er etter § 1 i forskriften; «Formålet med tiltaket etter denne forskriften er å øke omsetningen av melk og egg, og å bedre markedsbalansen ved tilbudsoverskudd.» Nortura ser konkret at det for egg er et behov for at salgskanalen spesialmarkeder opprettholdes med samme mengde som i dag for å unngå at det blir et økt markedsoverskudd. Nortura mener derfor at det bør legges opp til at salg av egg til spesialmarkeder videreføres med om lag samme betingelser.

Etter forskriften skal satsen ses sammen med salgspris, og ikke, som tidligere, verdensmarkedspris. Salgsprisen i dette markedet må imidlertid vurderes opp mot importpriser, skriver Nortura. Ved årlig forskuddsfastsettelse av sats er det nødvendig å ta noe høyde for internasjonale prissvingninger som kan komme i perioden.

Prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder har ikke vært benyttet for eggprodukter. Nortura skriver at slik det er definert i markedsreguleringen er dette industriprodukter, som ikke selges til spesialmarkeder. Nortura mener det er riktig å videreføre praktiseringen. Markedsreguleringen bør i utgangspunktet omfatte hele eggproduksjonen slik den kommer fra produsenten, og ekstra stimulering til salg av enkelte skilleprodukter isolert vil kunne forstyrre balansen. For 2024 finner Nortura det ikke riktig å bruke midler på prisnedskrivning av eggprodukter i spesialmarkeder.

Nortura mener det er viktig å legge en langsiktig vurdering til grunn for salg av egg til spesialmarkeder. Nortura foreslår derfor at satsen må videreføres for å sikre dette markedet for norske egg, men de mener det ikke vil være rett å benytte unødvendig store midler over markedsreguleringen. Eggprisen har til dels økt mer i andre land enn i Norge slik at prisgapet mot import nå heller er redusert. Det er dermed ikke naturlig å øke prisnedskrivningen.

Nortura foreslår at sats for priskompensasjon for egg og eggprodukter til spesialmarkeder i 2024 settes til:

Egg kr 3,00 per kg
Eggprodukter kr 0,00 per kg

Landbruksdirektoratets vurdering

Vurdering av satser for melkeprodukter

I 2007 gav arbeidsutvalget i Omsetningsrådet uttrykk for at det ikke burde være en økning i satsene for prisnedskrivning på meieriprodukter ved salg til spesialmarkeder. Dette innebar at satsene skulle forbli stabile eller reduseres. Etter flere år med uendrede satser ble imidlertid satsene for yoghurt, hvitost og smør økt i 2016. Satsene for 2017 og 2018 forble uendret sammenlignet med 2016. I 2019 ble satsen for prisnedskrivning av smør redusert til null, mens satsene for yoghurt og hvitost forble uendret på samme nivå. Siden 2019 har satsene forblitt uendret, bortsett for yoghurt i 2021, der satsen nå kun gjelder naturell yoghurt.

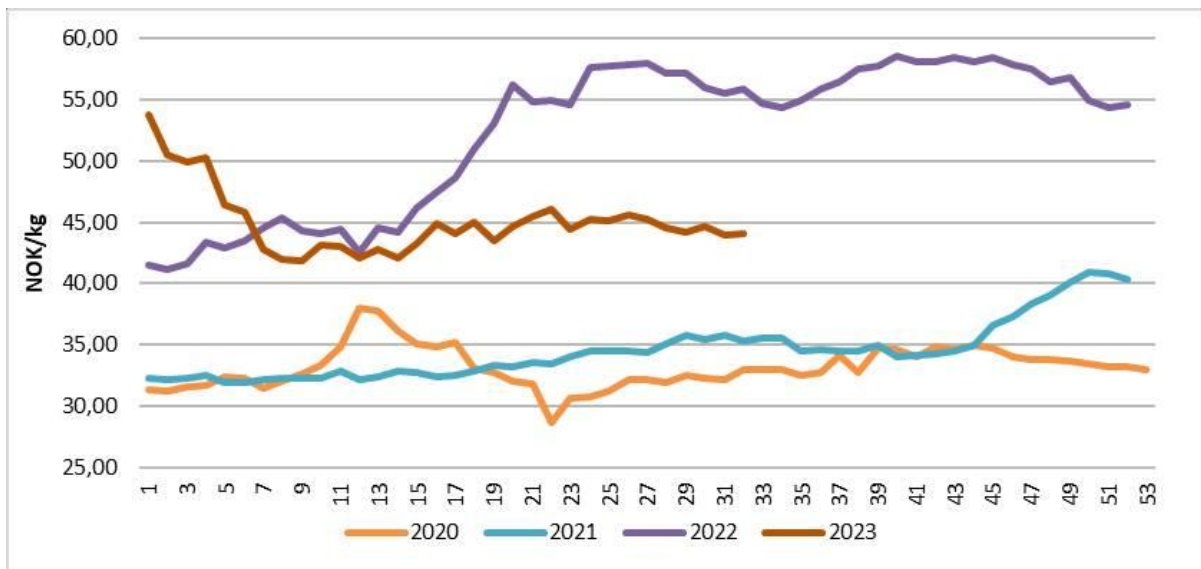
Prisene på meieriprodukter forblir mer ustabile enn hva de har vært i tidligere år. Dette er tilfelle både for innenlandske priser og på verdensmarkedene. Siden satsene for spesialmarkeder settes så langt frem i tid, er det utfordrende å spå hva salgsprisen kommer til å bli og dermed hva som er en nødvendig prisnedskrivning for å få kunne solgt til dette markedet.

Vurdering av satser for enkeltprodukter

Ost

Satsen for hvitost har vært uendret på 25 kr per kg siden 2016. Tine foreslår å øke satsen til 27,00 kr pr. kg.

Prisene på Gouda har i 2023 sett en sterk nedgang, og ligger nå på et lignende prisnivå som ved utgangen av 2021/inngangen på 2022. Samtidig har pris på norsk gouda opplevd en motsatt effekt hvor prisene har steget grunnet økt målpris og økte kostnadsnivåer.

Engrospris på gouda fra Tyskland, kilde: Süddeutsche Butter- und Käsebörse. www.butterkaeseboerse.de.

Tine har tidligere vist dokumentasjon på at prisdifferansen mellom norske og internasjonale priser er større enn 25,00 kr per kg, men hvor noe salg og et ønske om å holde kostnadene i ordeningen nede har bidratt til vurderingen om å vedlikeholde satsen på ost de siste årene. Landbruksdirektoratet deler oppfatningen om at den nåværende prisutviklingen krever en økning i satsen for ost, med det formål å øke konkurransevnen til norsk ost i spesialmarkeder.

Naturell yoghurt

Satsen for yoghurt har vært uendret på 5,50 kr per kg siden 2016. Tine foreslår å videreføre satsen på samme nivå også i 2024. Satsen for de tidligere årene gjaldt imidlertid for flere typer yoghurt, mens ordningen fra og med 2021 kun gjelder for naturell yoghurt.

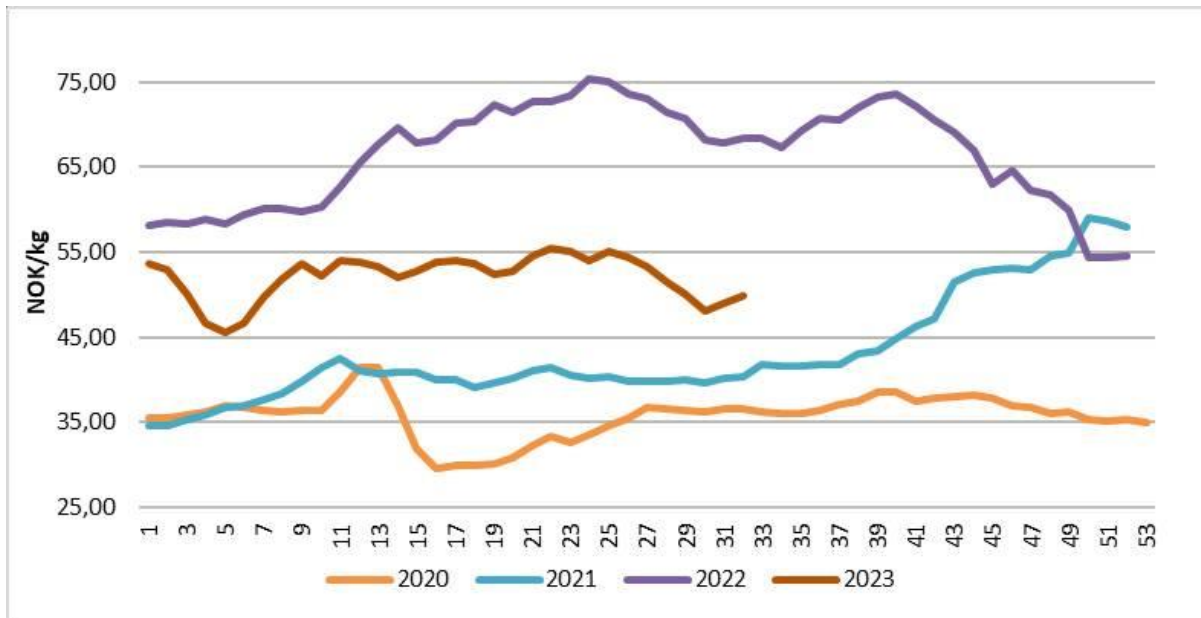
For yoghurt kan en ikke følge prisutviklingen på verdensmarkedet på samme måte som for ost og smør, da pris på yoghurt ikke noteres på børs. Landbruksdirektoratet har derfor sett på gjennomsnittlig importpris ved import til Norge, og brukt denne som en referansepris på verdensmarkedets pris. Gjennomsnittlig importpris for import av naturell yoghurt var 28,06 kr per kg i 2022, og 25,44 kr per kg i 2021. De første sju månedene i 2023 var tilsvarende importpris på naturell yoghurt 33,73 kr per kg.

Etter Landbruksdirektoratets vurdering er forskjellen mellom norsk pris og pris på verdensmarkedet større enn foreslått sats på 5,50 kr per kg. Landbruksdirektoratet mener derfor at satsen på naturell yoghurt kan anbefales i tråd med Tines forslag.

Smør

Tine foreslår at satsen videreføres i 2023. Satsen ble satt til null i 2019 og har deretter vært uforandret.

Prisnivået internasjonalt på de prisene Landbruksdirektoratet følger med på har så langt i år holdt seg relativt stabilt i forhold til 2022, og har variert fra om lag 45 kr per kg til 55 kr per kg.

Eksportpris på smør i Tyskland. Kilde: kilde: Süddeutsche Butter- und Käseborse. www.butterkaeseboerse.de.

Landbruksdirektoratets vurdering av prisforskjell mellom norsk pris og internasjonale priser viser at prisforskjellen er såpass stor at det kunne vært innført en sats på smør. Tine anbefaler likevel ikke dette, siden det selges en del norsk smør uten prisnedskrivning til disse markedene. Landbruksdirektoratet viser i denne sammenheng til at en skal søke å gjennomføre markedsreguleringen til lavest mulig kostnad. På denne bakgrunn anbefaler vi at Tines forslag om uendret sats på smør sendes på høring.

Konklusjon meieriprodukter

Landbruksdirektoratet anbefaler at Omsetningsrådet vedtar satser for prisnedskrivning av meieriprodukter ved salg til spesialmarkeder for 2024, i tråd med Tines forslag.

Tabellen under gir en oversikt over satsene i 2020, 2021, 2022, 2023 og foreslåtte satser for 2024.

	2020	2021	2022	2023	2024
	kr/kg	kr/kg	kr/kg	kr/kg	kr/kg
Yoghurt	5,50				
Yoghurt, naturell		5,50	5,50	5,50	5,50
Hvitost	25,00	25,00	25,00	25,00	27,00
Smør	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

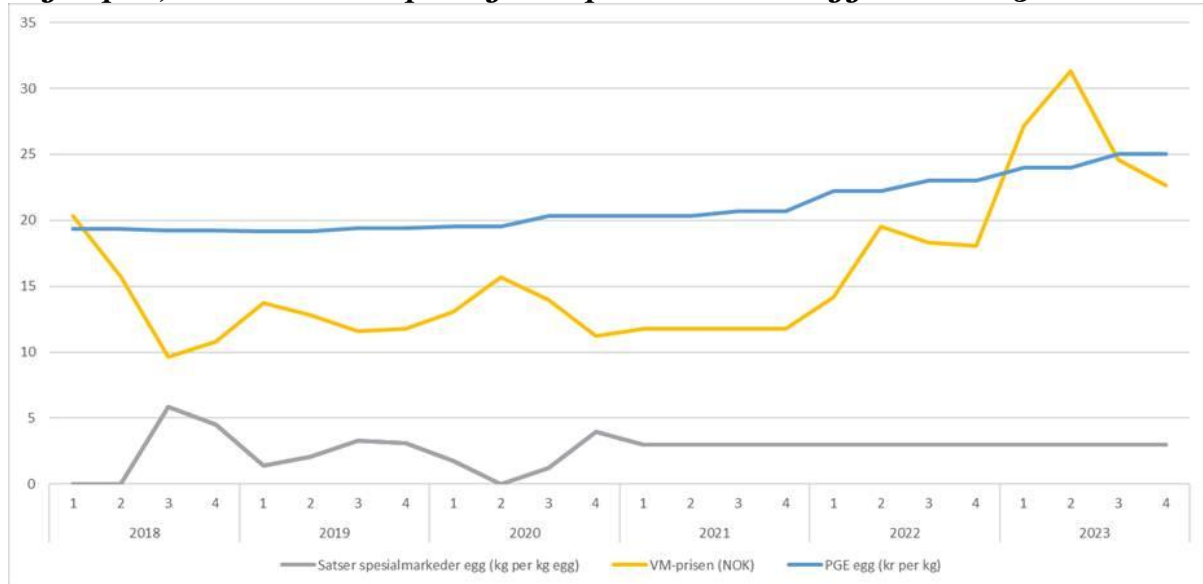
Vurdering av satser for egg og eggprodukter

Ordningen for prisnedskrivning av egg og eggprodukter til spesialmarkeder har blitt brukt jevnlig i over to tiår i størrelsesorden fra 300 til 750 tonn egg per år. Med få reguleringstiltak bidrar tiltaket til å sikre en avsetningskanal for egg som bidrar til at det kan opprettholdes et

tilbud om norske egg til konsum gjennom hele året.

Det har vært stor variasjon i satsen på egg til spesialmarkeder de siste seks årene. Satsen har variert fra null til nærmere seks kroner per kg egg siden 2018, og i gjennomsnitt har satsen ligget på kr 2,63 kg egg i denne perioden. I tre av disse årene, 2021, 2022 og 2023, har satsen vært lik på kr 3,00 per kg. Engrosprisen har vært ganske stabil siden 2018, mens verdensmarkedsprisen har variert fra ca. 10 til 31 kroner per kg.

Engrospris, verdensmarkedspris og sats spesialmarkeder egg 2018–2023

Siden satsene for spesialmarkeder settes så langt frem i tid, er det utfordrende å forutsi hva salgsprisen kommer til å bli og dermed hva som er en nødvendig prisnedskrivning for å kunne få solgt i dette markedet. I første halvår i 2023 var verdensmarkedsprisen svært høy, mens den har gått noe nedover i andre halvår. Det er vanskelig å si om utviklingen med nedadgående priser fortsetter inn i 2024. Landbruksdirektoratet har beregnet verdensmarkedspris for 2023 for hvert kvartal basert på første uke i kvartalet. For fjerde kvartal er det siste tilgjengelige tall (uke 33) som ligger til grunn. Målt mot PGE har det ikke vært grunnlag for prisnedskrivning 1. halvår, mens verdensmarkedsprisene viser en fallende tendens andre halvår samtidig som PGE er økt med 1 kr per kg. Differansene er vist i tabellen under:

År	Kvartal	VM-prisen (NOK)	PGE egg (kr per kg)	Differande PGE og VM-pris (kr)
2023	1	27,19	24,0	-3,19
	2	31,32	24,0	-7,32
	3	24,57	25,0	0,43
	4	22,63	25,0	2,37

Satsene skal ha grunnlag i differansen mellom varens engrospris og dens salgspris, og ikke lenger verdensmarkedspris. Verdensmarkedsprisen gir likevel en indikasjon på mulig utvikling i salgspris og behov for kompensasjon. Eggprisene internasjonalt økte jevnt i 2022 og videre i 2023, før den snudde fra tredje kvartal i år. De høye prisene har vært relatert til store utfordringer med fugleinfluensa globalt og reduksjon i produksjonen i mange land. Eggprisene i 2023 er mye høyere enn antatt da satsen for 2023 ble satt i september 2022. Utviklingen i 2023 gir likevel en indikasjon på en reduksjon i verdensmarkedsprisen ut 2023 og inn i 2024. Samtidig ble PGE økt med 1 kr per kg fra 1. juli. Landbruksdirektoratet har

derfor ingen innvendinger mot Norturas forslag om en videreføring av årets sats på kr 3,00 per kg i 2024.

Prisnedskrivning av eggprodukter til spesialmarkeder har ikke vært benyttet tidligere. Nortura beskriver eggprodukter som et industriprodukt som er vanskelig anvendelig til markedene definerte som spesialmarkeder. Forslaget fra Nortura til sats på eggprodukter er satt til null. For å motta prisnedskrivning må søker sende inn prognose innen 1. september året før. Landbruksdirektoratet har ikke mottatt noen prognoser for eggprodukter for 2024 innen 1. september 2023, men har mottatt prognoser for egg. Det er dermed ingen aktører som kan søke om prisnedskrivning for eggprodukter for 2024, jf. forskriften § 7. Landbruksdirektoratet har ingen innvendinger mot at satsen for eggprodukter er satt til null.

Landbruksdirektoratet anbefaler med dette at Omsetningsrådet vedtar satser for prisnedskrivning av egg og eggprodukter ved salg til spesialmarkeder for 2024 i tråd med Norturas forslag.

Prognoser for salg til spesialmarkeder i 2024, jf. § 7 i forskriften

Det forutsettes at de som søker om prisnedskrivning sender inn prognoser for kommende år innen 1. september. På basis av de prognosene Landbruksdirektoratet har mottatt innen fristen anslås et samlet behov på rundt 8,4 mill. kroner til prisnedskrivning av melkeprodukter og om lag 2,0 mill. kroner til prisnedskrivning av egg i 2024. For melkeprodukter omfatter prognosene naturell yoghurt og hvitost, mens prognosene for egg og eggprodukter omfatter egg.

Sak nr.: 076/23	Sektor: Egg	Styre/råd: OR
Behandling: 14.09.2023	Tittel: Egg – Dispensering fra frist i forskrift om skilleproduksjon i 2023	Saks nr.: 22/74878- 28

Beskrivelse

Ordningen med priskompensasjon for skilleprodukter av egg ble etablert med virkning fra 1. juli 2013. I 2020 ble ordningen fastsatt i forskrifts form fra retningslinjen for egg til forskrift om priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg. Søknadene om priskompensasjon for skilleproduksjon skal etter forskriftens § 8, første ledd, sendes til Omsetningsrådet etterskuddsvis hver andre måned og senest innen den 15. påfølgende måned. Grunnet strømbrudd i Larvik hadde DAVA Foods Norway AS utfordringer med å få sendt eposter i perioden 1. og 2. mai i år. Landbruksdirektoratet mottok derfor ikke søknaden, som DAVA Foods mener de sendte i denne perioden til Landbruksdirektoratet om priskompensasjon for mars og april 2023. DAVA etterlyste oppgjøret for søknaden for mars og april 4. juli og dermed etter fristen 15. mai. Landbruksdirektoratet mottok søknaden for mars og april 4. juli.

Landbruksdirektoratet foreslår at Omsetningsrådet dispenserer fra denne fristbestemmelsen i § 8, første ledd, for mars og april-søknaden i 2023.

Landbruksdirektoratet foreslår at Omsetningsrådet delegerer sin myndighet til Landbruksdirektoratet når det gjelder behandling av saker om fristovertridelser i samme forskrift.

Hjemmel

Forskrift av 22.06.2020 nr. 1398 om priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg § 8, første ledd

Forskrift av 22.06.2020 nr. 1398 om priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg til Landbruksdirektoratet, jf. § 10, tredje ledd.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra DAVA Foods Norway AS mottatt 4. juli 2023

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Omsetningsrådet dispenserer fra forskrift av 22.06.2020 nr. 1398 om priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg § 8, første ledd, for fristen for søknad om priskompensasjon for mars og april i 2023, og utbetaler til DAVA Foods som omsøkt.
2. Omsetningsrådet delegerer sin myndighet om fremtidige fristovertridelser etter forskrift av 22.06.2020 nr. 1398 om priskompensasjon ved innenlands produksjon av

skilleprodukter av egg til Landbruksdirektoratet, jf. § 10, tredje ledd.

3. Omsetningsrådet vedtar følgende endring i Reglement for delegering av myndighet fra Omsetningsrådet til Landbruksdirektoratet som sekretariat for rådet vedtatt av Omsetningsrådet 22. juni 2020, punkt 11 *Priskompensasjon for skilleprodukter* som nytt 3. ledd:

«Landbruksdirektoratet som sekretariat for Omsetningsrådet delegeres myndighet til å behandle fristovrettelser jf. forskrift om priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg.»

Egg – Dispensering fra frist i forskrift om skilleproduksjon i 2023

Ordningen med priskompensasjon for skilleprodukter av egg ble etablert med virkning fra 1. juli 2013. I 2020 ble ordningen fastsatt i forskrifts form fra retningslinjen for egg til forskrift om priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg. Søknadene om priskompensasjon for skilleproduksjon skal etter forskriftens § 8, første ledd, sendes til Omsetningsrådet etterskuddsvis hver andre måned og senest innen den 15. påfølgende måned.

DAVA Foods Norway AS opplevde strømbrudd 1. og 2. mai og hadde utfordringer med å få sendt eposter i denne perioden. DAVA Foods mener de sendte sin søknad om priskompensasjon for mars og april 2023 til Landbruksdirektoratet 2. mai. Landbruksdirektoratet mottok ikke denne søknaden på den angitte datoen, eller innen fristen 15. mai. DAVA Foods etterlyste oppgjøret og sendte søknaden for mars og april 4. juli. Landbruksdirektoratet mottok søknaden for mars og april den 4. juli, dermed etter fristen 15. mai.

Det foreligger en presedens for behandling av slike saker i Omsetningsrådet. I Omsetningsrådets møte 23. juni 2022, sak 58/22, ble det også fattet et dispenseringsvedtak fra frist i samme forskrift. OR vedtok følgende etter at Nortura hadde levert sin prognose for skillevirksomhet én virkedag etter fristen gitt i forskrift:

«Omsetningsrådet dispenserer fra forskrift av 22.06.2020 nr. 1398 om priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg § 6 for prognosefristen for å motta priskompensasjon andre halvår 2022.»

Landbruksdirektoratets vurdering

Landbruksdirektoratet har forespurt DAVA Foods om de kan vise at eposten med søknaden for mars og april ble sendt 2. mai. Dessverre foreligger ikke dette.

I forskrift om priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg § 8 *Søknad om priskompensasjon*, første ledd, står det følgende:

«Søknad om priskompensasjon sendes til Omsetningsrådet etterskuddsvis hver andre måned og senest innen den 15. påfølgende måned. Søknad om utbetaling skal inneholde

- solgt kvantum av de enkelte skilleproduktene for tilhørende periode,
- priskompensasjon utregnet for de ferdigproduktene det søkes priskompensasjon for, og
- akkumulert regnskap for kvantumet skilleprodukter det har blitt søkt om kompensasjon for hittil i halvåret.»

Nortura leverte sin søknad om priskompensasjon 3. mai 2023. DAVA Foods mener de sendte søknaden sin til Landbruksdirektoratet 1. eller 2. mai. Men på grunn av strømbrudd i området de holde til i denne perioden, hadde de utfordringer med å få sendt eposter og denne eposten nådde ikke Landbruksdirektoratet. Det er kun Omsetningsrådet som kan dispensere fra forskriften, jf. forskriften § 10 andre ledd. Landbruksdirektoratet har ikke myndighet til dette. Overskridelsen har ingen praktisk betydning for Landbruksdirektoratets behandling av denne saken, da den uansett vil kunne bli behandlet og utbetalt før utgangen av 2023. På bakgrunn av dette og viktigheten av tiltaket for de aktørene som er med i ordningen, foreslår Landbruksdirektoratet for Omsetningsrådet å dispensere fra denne fristen for mars og april-søknaden i 2023, slik at DAVA Foods kan motta priskompensasjon

for perioden.

I forskriften om priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg § 10 *Administrasjon, dispensasjon og klage*, tredje ledd, står det følgende:

«Omsetningsrådet kan delegere sin myndighet etter denne forskriften til Landbruksdirektoratet. Vedtak fattet av Landbruksdirektoratet kan påklages til Omsetningsrådet.»

I tilfelle fremtidige fristovrettelser foreslår Landbruksdirektoratet at Omsetningsrådet delegerer sin myndighet til Landbruksdirektoratet når det gjelder frister i forskriften. Dette vil føre til at eventuelle nye overtredelser av frister i forskriften vil behandles direkte av Landbruksdirektoratet, og ikke måtte tas opp i Omsetningsrådet som en egen sak.

Landbruksdirektoratet foreslår ut fra dette at Omsetningsrådet vedtar nytt 3. ledd i punkt 11 Priskompensasjon for skilleprodukter i Reglement for delegering av myndighet fra Omsetningsrådet til Landbruksdirektoratet som sekretariat for rådet som følger:

«Landbruksdirektoratet som sekretariat for Omsetningsrådet delegeres myndighet til å behandle fristovrettelser jf. forskrift om priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg.»

Sak nr.: 077/23	Sektor: Kjøtt	Styre/råd: OR
Behandling: 14.09.2023	Tittel: Kjøtt - Vurdering av størrelsen på kjøttfondet og trekkrettighet som finansiering i markedsreguleringen	Saks nr.: 22/76484- 10

Beskrivelse

På bestilling fra Omsetningsrådet har Nortura levert en vurdering av kjøttfondets størrelse og bruk av trekkrettighet for finansiering av markedsreguleringen.

Landbruksdirektoratet har engasjert et eksternt fagmiljø for å gjøre en selvstendig vurdering av behovet for midler i kjøttfondet og finansiering av markedsreguleringen gjennom en kombinasjon av fond og trekkrettighet. En foreløpig rapport presenteres her parallelt med Norturas egne vurdering. Hensikten med den foreløpige rapporten er å kunne gi Omsetningsrådet og Nortura et innspill i god tid før omsetningsavgiftene på kjøtt for 2024 skal behandles. Fagmiljøet vil utarbeide en endelig rapport for presentasjon i Omsetningsrådets møte i november.

Hjemmel

Lov av 1936-07-10 nr. 06 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11 første ledd

Forutsetninger

Vedlegg

Norturas brev av 18. august 2023

KPMGs foreløpige rapport av 1. september 2023

Møtebehandling

Det ble pekt på Omsetningsrådets behov for å se innretning og rammer for trekkrettigheten. Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Omsetningsrådet tar Norturas og KPMGs vurderinger av kjøttfondets størrelse og bruk av trekkrettighet til orientering.

Kjøtt - Vurdering av størrelsen på kjøttfondet og trekkrettighet som finansiering i markedsreguleringen

Bakgrunn

Omsetningsrådet behandlet i ekstraordinært møte 27.10.2022 en søknad fra Nortura om å øke rammen for trekkrettighet til 250 mill. kroner (sak 091/22). Søknaden kom som følge av en ekstraordinær situasjon med høyt innlegg på reguleringslageret høsten 2022. Rammen Omsetningsrådet tidligere hadde vedtatt for ordningen med trekkrettighet var på 150 mill. kroner (sak 041/17). Låneavtalen som forelå mellom Nortura og bankene deres høsten 2022 var på kun 50 mill. kroner, basert på en vurdering før sommeren samme år om at dette ville være tilstrekkelig til å dekke markedsreguleringen i tiden som fulgte. Situasjonen som oppstod på høsten ga en svært raskt økning i verdien på reguleringslageret, og tilhørende kapitalbinding hos Nortura krevde en hurtig behandling av spørsmålet om økt trekkrettighet. Vedtaket fra 27. oktober la derfor opp til en evaluering av finansieringsordningen, ref pkt 4:

«4. Trekkrettigheten evalueres i 2023, før eventuell inngåelse av forlenget avtale. Nortura skal gjøre en kostnadsbasert vurdering av behovet for fondets størrelse med tilhørende plan for oppbygging og behovet for en eventuell videreføring av trekkrettigheten ut over 31. desember 2023. Vurderingen skal foreligge innen 1. mai 2023, slik at Omsetningsrådet kan få denne forelagt i rådets møte 23. juni 2023. Ved behov kan Landbruksdirektoratet engasjere den faglige bistand som er nødvendig knyttet til evalueringen.»

I forkant av fristen for levering varslet Nortura at de ikke kom til å rekke å ha evalueringen klar til 1. mai. De fremmet derfor en søknad om utsatt frist til etter planlagt konsernstyremøte 18. august 2023, noe Omsetningsrådet vedtok (sak 052/23). I samme sak varslet Landbruksdirektoratet at vi så behovet for å gjøre en ny vurdering av trekkrettighetens egnethet som alternativ finansiering av markedsreguleringen på kjøtt, og ville benytte oss av muligheten til å engasjere eksternt bistand for dette, noe vedtaket fra 27. oktober hadde åpnet for. Arbeidet med et eksternt fagmiljø ble planlagt igangsatt fra starten av august, slik at det kunne være godt i gang allerede før Nortura sin evaluering forelå 18. august.

Utlysningen av oppdrag om faglig bistand

Landbruksdirektoratet inviterte i juni 2023 tre fagmiljøer innen finansiell rådgivning til en anbudskonkurranse.

Oppdraget bestod av tre punkter:

1. Gjøre en overordnet vurdering av hvor stort et fond bør være for å imøtekomme behov for finansiering av fremtidig markedsbalansering av kjøtt.
2. Gjøre en vurdering av hva som er mest lønnsomt for primærprodusent; enten innbetaling av avgift til fondsoppbygging, eller betaling av kostnadene til trekkrettighet eller en kombinasjon av disse.
 - o Herunder hvor skjæringspunktet går mellom kapitalbinding i fondet, eller kostnad ved bankfinansiering (f.eks. i form av en trekkrettighet) tatt i betraktning dagens og fremtidig markedssituasjon, antatt rentenivå osv.
3. Vurdere hvordan lånefinansiering i regi av Nortura, enten i form av trekkrettighet eller annet finansielt instrument, spiller inn på og eventuelt kan holdes utenfor deres kommersielle virksomhet. Vurdere hvilken betydning ordningen med trekkrettighet har for Norturas handlingsrom i deres kommersielle virksomhet.

Innen 1. september 2023 skal det utarbeides en midlertidig rapport med tilbyders foreløpige vurderinger av punkt 1 og 2. Dette for orientering i Omsetningsrådets møte 14. september. Innen 15. oktober skal det utarbeides en samlet rapport som også skal inneholde punkt 3. Denne skal presenteres i Omsetningsrådets møte 6. november.

Hensikten med å presentere en midlertidig rapport i møtet 14. september er å kunne ha en ekstern vurdering av fondet i hende før Nortura skal behandle forslag til omsetningsavgift for 2024, hvilket de gjør i sitt konsernstyremøte i oktober. Saken om omsetningsavgift behandles i rådet i desember.

Vi mottok tre gode løsningsbeskrivelser i anbudskonkurransen, og etter en vurdering som vektet løsningsforslag, kompetanse og pris falt valget på KPMG som tilbyder.

Beskrivelse av Norturas vurdering

Nortura innleder sin vurdering med å beskrive periodene med overskudd i markedet fra trekkrettigheten ble etablert som finansieringskilde i 2010 og frem til i dag. De viser til hvilke reguleringskostnader som har påløpt hvert av årene fra 2010 til 2023. Videre analyserer de utviklingen i størrelsen på satsene som brukes for å beregne kompensasjon for aktivitetene som inngår i reguleringslagringen (innfrysing, håndtering, emballering osv.). De viser også til hvordan prisene på helt slakt av storfe, gris og lam har utviklet seg siden 2010. De påpeker at mye av økningen i priser har kommet de tre siste årene for å holde tritt med en generelt høy kostnadsvekst hos både primærprodusent og i industrien.

Videre trekker Nortura linjene tilbake til 2010 og viser hvordan mengden reguleringsvare på lager og verdien av denne har variert år for år frem til 2023. De ser dette opp mot trender i markedet, som fallende etterspørsel og redusert produksjon, samt nye premisser for markedsreguleringen i form av maksimale kvantum for innfrysing for alle regulerte kjøttslag og bortfall av reguleringseksport som avsetningstiltak.

For å vurdere behovet for en finansieringsbase fremover skriver Nortura at man kan velge ulike tilnærminger. I 2010 ble det lagt til grunn et behov for finansieringsbase på 400 mill. kroner, hvor 250 mill. kroner kom fra fond og 150 mill. kroner kom fra trekkrettighet. Om man samlet sett ser på kostnadsveksten innenfor reguleringsaktivitetene og veksten i engrospris på de ulike dyreslagene, ligger økningen på 40 til 60 prosent. Overført til finansieringsbasen kunne dette anslå at denne burde økes til størrelsesordenen 550 til 650 mill. kroner. Nortura påpeker likevel videre at fra 2010 og helt frem til høsten 2022 har finansieringsbasen på 400 mill. kroner faktisk vært tilstrekkelig. Frem til da var det høyeste trekket noen gang benyttet på fasiliteten på 76 mill. kroner.

Situasjonen høsten 2023 er ekstraordinær og det er forventet at verdien på reguleringslageret, og dermed også behovet for finansieringsbase, vil nærme seg 700-750 mill. kroner. Selv om dagens situasjon er et resultat av ulike årsaker og utfordringer innenfor flere dyreslag samtidig, kan det ikke utelukkes at liknende situasjoner kan oppstå igjen. Fondet bør da være rustet til å håndtere det.

Basert på beskrivelse av utviklingen og fremtidige behov er Norturas innstilling at fondet bør økes til 500 mill. kroner. De skriver videre at det fortsatt bør foreligge en trekkrettighet som dekker finansieringsbehov ut over kapitalen i fondet. Denne kan gjerne være fleksibel slik at den kan endres i takt med svingninger i markedet. Nortura legger til at det bør «søkes en løsning for lånefinansiering som i mindre grad spiller inn på Norturas kommersielle virksomhet».

Om tidsplan for oppbygging av fondet påpeker Nortura at bonden allerede opplever belastningen ved økt omsetningsavgift grunnet høye satser som følge av overskudd i markedet. Oppbygging av fondets størrelse bør derfor skje over tre år. Med dagens produksjonsmengde vil det innebære ca. 35 øre per. kg i økt avgift hvert av årene.

Trekkrettigheten kan reduseres i takt med at fondet bygges opp. Nortura anbefaler videre en regelmessig vurdering av fondets størrelse hvert femte år.

Beskrivelse av KPMGs foreløpige rapport

KPMGs rapport av 1. september 2023 inneholder en foreløpig vurdering av punkt 1 og 2 i oppdragsbeskrivelsen. Disse punktene omhandler fondets størrelse for å møte fremtidige reguleringsbehov og lønnsomheten for primærprodusent ved å bygge opp et fond kontra benytte ekstern finansiering i form av trekkrettighet eller liknende. Rapporten forespeiler også i noen grad de problemstillingene som er knyttet til hvordan trekkrettigheten spiller inn på Norturas kommersielle handlingsrom, noe som skal belyses nærmere i besvarelsen av punkt 3 senere i høst.

KPMG gjør en grundig gjennomgang av historisk finansiering av reguleringslageret og bruk av trekkrettigheten, samt historisk utvikling i engrospriser, i overordnede kostnader for markedsregulator og i lagringskostnadene. De gjør også en gjennomgang av størrelsen på reguleringslageret innenfor de ulike dyreslagene fra 2010 og frem til i dag, og redegjør for hvilket lagringsbehov de anser som riktig å legge til grunn når fremtidig finansieringsbehov skal vurderes.

KPMG redegjør kort for det formelle grunnlaget for finansieringen av Omsetningsrådets virksomhet. Det påpekes at lovens ordning er finansiering gjennom omsetningsavgiften og fond, mens trekkrettigheten ikke er nevnt i loven, men bygger på et vedtak i Omsetningsrådet.

Situasjonen som foreligger i 2023 anses å være ekstraordinær, og KPMG legger til grunn at de nivåer som er forventet på reguleringslageret denne høsten vil inntreffe så sjeldent at det ikke bør tillegges vekt. Det legges likevel til grunn at Nortura fremover kan møte et relativt utfordrende marked med reguleringslager opp mot 500 mill. kroner. I tillegg til verdien av reguleringslageret skal foreslått finansieringsbase også dekke øvrige forpliktelser for fondet.

Oppsummert sier den foreløpige rapporten, basert på KPMGs selvstendige vurderinger av fremtidig kapitalbehov, at fondets størrelse burde være på 400 mill. kroner i kombinasjon med en trekkrettighet på 200 mill. kroner – totalt 600 mill. kroner i finansieringsbase. Dette er basert på hva som vil være mest lønnsomt for primærprodusent. Behov for større finansieringsbase enn dette vil kunne oppstå, men ifølge KPMGs vurdering ikke oftere enn hvert 20. år. For primærprodusent vil ikke fordelene ved å «forsikre» seg mot et slikt ekstraordinært år overstige de løpende kostnadene.

Videre anbefaler KPMG at fondet bør være primær finansieringskilde, men med trekkrettighet som toppfinansiering. Dersom man bygger opp fondet til KPMGs anbefalte nivå på 400 mill. kroner over en periode på tre år, slik Nortura har anbefalt, vil økningen i omsetningsavgift per år utgjøre ca. 21 øre per kg.

Landbruksdirektoratets vurdering

Nortura har levert en vurdering av fondets målsatte størrelse som anbefaler denne heves fra dagens 250 mill. kroner til 500 mill. kroner. Anbefalingen er basert på en analyse av utvikling i kostnader og priser siden 2010, samt forventningene til markedet fremover. Nortura påpeker også at situasjonen som foreligger denne høsten, med et finansieringsbehov på 700-750 mill. kroner, er ekstraordinær. Likevel kan det ikke utelukkes at tilsvarende situasjon vil oppstå igjen, og da må fondet være rustet til å håndtere det.

Om trekkrettigheten skriver Nortura at den fortsatt bør eksistere for å finansiere behov ut over kapitalen i fondet. De er ikke spesifikke på hva slags finansieringsbehov som er riktig å ta høyde for i fremtiden, og anslår dermed ikke hvor stor trekkrettigheten bør være. De skriver at den til en viss grad bør være fleksibel slik at den kan endres i takt med

svingningene i markedet.

Nortura gjør heller ingen vurdering av lønnsomheten ved bruk av trekkrettighet kontra oppbygging av fond, eller vurderer om trekkrettighet er riktig kilde til ekstern finansiering. De påpeker dog at det bør søkes en lånefinansiering som i mindre grad spiller inn på Norturas kommersielle virksomhet.

KPMG gjør i sin foreløpige vurdering en grundig analyse av historisk utvikling i kostnadene og kvantumene involvert i markedsreguleringen. Hensynet til primærprodusent er førende for anbefalingen de kommer med. KPMG er tydelige på at de i sin anbefaling ikke tar hensyn til den ekstraordinære situasjonen Nortura nå er inne i, og at nivået på fremtidig finansieringsbase ikke bør basere seg på inneværende år. Dette fordi en slik situasjon er forventet å inntreffe såpass sjeldent at det vil være for dyrt for primærprodusent å «forsikre» seg mot det sammenliknet med fordelene det ville gitt. KPMG er også tydelige på at det for mange år vil være et vesentlig lavere kapitalbehov enn det deres anbefaling legger opp til. Likevel krever oppbygging av et fond en viss langsiktighet, da det vil oppstå en betydelig belastning på primærprodusent ved en hurtig og uforutsett oppbygging av fondet.

Det påpekes at KPMGs anbefalinger i foreliggende rapport er foreløpige, og vil kunne være gjenstand for nye vurderinger i det videre arbeidet med besvarelse av punkt 3 i utlysningen. Rapporten som leveres senere i høst vil utgjøre en samlet vurdering.

Årsaken til at vurderingene rundt kjøttfondets størrelse legges frem på nåværende tidspunkt er at de skal kunne bidra med kunnskap når omsetningsavgiften for 2024 skal fastsettes. Omsetningavgiften skal behandles i Norturas konsernstyremøte i oktober, og behandles i rådet i desember. Direktoratet legger med dette de to vurderingene frem for rådet til orientering.

Sak nr.: 078/23	Sektor: Kjøtt	Styre/råd: OR
Behandling: 14.09.2023	Tittel: Kjøtt - Ny vurdering av rammen for innlegg av storfe på reguleringslager i 2023	Saks nr.: 23/49794- 21

Beskrivelse

Nortura har levert en ny vurdering av rammen for innlegg av storfe på reguleringslager i 2023, i tråd med Omsetningsrådets vedtak i sak 66/23 av 22. august 2023. Nortura foreslår nå at rammen økes med ytterligere 1 500 tonn. Det er ikke mulig for Nortura å komme med et presist anslag for hvor stort overskuddet blir, men de mener at Omsetningsrådet bør øke rammen for innfrysing med 1 500 tonn som en sikkerhet for å bidra til at de som står i en pågående krise kan få trygghet for at overskuddet kan håndteres av fellesskapet.

Landbruksdirektoratets innstilling er i tråd med Norturas søknad.

Hjemmel

Lov av 1936-07-10 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvarer § 11 første ledd

Forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1, dispensasjon fra retningslinjer for markedsregulering av kjøtt fastsatt 31.03.2011

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra Nortura av 1. september 2023

Brev fra LMD av 8. september 2023, utsendt til rådet samme dag

Forslag til vedtak

Omsetningsrådet fastsetter ekstraordinært maksimalt kvantum for innlegging av storfekjøtt på reguleringslager til 6 300 tonn i kalenderåret 2023, en økning på 1 500 tonn fra vedtaket i sak 66/23 av 22. august 2023.

Møtebehandling

8. september 2023 mottok Omsetningsrådet et brev fra Landbruks- og matdepartementet. På grunnlag av brevet foreslo leder Bjørg Tørresdal en endring i forslag til vedtak.

Med dette ble saken enstemmig vedtatt.

Vedtak

Omsetningsrådet anbefaler overfor Landbruks- og matdepartementet ekstraordinært maksimalt kvantum for innlegging av storfekjøtt på reguleringslager til 6 300 tonn i kalenderåret 2023, en økning på 1 500 tonn fra vedtaket i sak 66/23 av 22. august 2023.

Kjøtt - Ny vurdering av rammen for innlegg av storfe på reguleringslager i 2023

Bakgrunn

Nortura søkte opprinnelig om å øke rammen for innlegg av storfe på reguleringslager i 2023 1. juli 2023, og dette ble behandlet i Omsetningsrådets møte 22. august 2023. I tillegg til økning av rammen bad Nortura om at Omsetningsrådet skulle vurdere rammen på nytt i rådets møte 14. september 2023.

Omsetningsrådet fattet følgende vedtak i sak 66/23 av 22. august 2023:

1. *«Omsetningsrådet fastsetter ekstraordinært maksimalt kvantum for innlegging av storfekjøtt på reguleringslager til 4 800 tonn i kalenderåret 2023, en økning på 2 300 tonn.*
2. *Omsetningsrådet skal vurdere om rammen for innfrysing må økes ytterligere i møtet 14. september 2023 når ny kunnskap foreligger.»*

I tråd med Omsetningsrådets vedtak har Nortura i brev av 1. september 2023 levert en ny vurdering av rammen for innlegg av storfe på reguleringslager i 2023. De foreslår nå å øke rammen ytterligere med 1 500 tonn.

Norturas søknad om økning av rammen for reguleringslagring av storfe

Norturas søknad gjengis her i sin helhet:

«Oppfølging - Søknad om økt kvantum for innlegg av storfe på reguleringslager i 2023

Mye tyder på at vi vil oppleve økt slakting fra områder som har vært direkte berørt av flom. Statsforvalteren rapporterer om at rundballer som har blitt reddet opp av vannmassene i all hovedsak ikke er egnet som fôr.

NLR rapporterer om at det er store arealer med 2. slått som det ikke har vært mulig å høste inn som følge av de voldsomme nedbørmengdene i juli og i august. Det har ikke vært mulig å komme utpå med redskap for å få høstet inn gras, og det har heller ikke vært mulig å få tørkeforhold for å berge det som er slått til en akseptabel kvalitet. Det samme gjelder halm fra kornområdet. Mye gras råtner nå på rot. NLR mener at det er for usikkert å kunne gi et sikkert anslag på konsekvensene per nå fordi en håper at været bedrer seg i september og fôr kan bli høstet.

Landbruksministeren arrangerte møte med NLR, Landbruksdirektoratet, Statsforvaltere, begge faglagene, Tine, FK og Nortura tirsdag 29. august for å drøfte fôrkrisen. Samtlige aktører melder at det svært vanskelig å gi noen presise anslag på konsekvensene av nedbøren i juli og august per nå. Mye avhenger av mulighetene for innhøsting i september, både av gras og om halmen vil være brukbar.

Det var tre hovedbudskap til landbruksministeren i møtet:

- Utfordringen med lite fôr er knyttet til et stort område, ikke bare områder som er direkte berørt av flomvann
- Tørken i Nord-Norge er betydelig og dette er en region som ikke har erstatningsfôr i nærområdet
- Mange bønder har nå svært lav likviditet og har vanskeligheter med å kjøpe inn erstatningsfôr, både som kraftfôr og grovfôr (NLR melder om at 25% av deres økonomirådgivning er definert som kriserådgivning)

Med dette som bakteppe mener Nortura at situasjonen trolig blir verre enn den var i 2018,

men det er ikke mulig å komme med et presist anslag på hvor stort overskuddet av slakt blir som følge av dette. Nortura mener at storfeprodusentene må oppleve en trygghet for at Nortura kan håndtere eventuelle overskudd. Nortura mener at Omsetningsrådet bør øke rammen for innfrysning med 1500 tonn som en sikkerhet for å bidra til de som står i en pågående krise kan få trygghet for at overskudd kan håndteres av fellesskapet.

Krevende å håndtere så store volum med fryst vare:

Prognosen for 2023 viser et overskudd av storfe på reguleringslager på 7000 tonn. For 2024 viser den nye prognosen et underskudd av storfe på ca. 5000 tonn i 1. og 2. tertial, og mye av lageret vil da gå ut. Nortura vil også forslå for Omsetningsrådet et tiltak med økt kalveslakting i høst som gir ytterligere lavere tilførsler i 2024 og 2025. I tillegg vil det stimuleres til lavere slaktevekt i 2024. Forutsatt at salget ikke blir dårligere enn prognosert har vi da en betydelig bedre situasjon for storfe ved utgangen av 2024.

For gris vil tiltak som redusert vekt, frivillig reduksjon av bedekninger og utsatte saneringer (vil komme søknad til omsetningsrådet i høst) bidra til at markedsbalansen er bedret i løpet av 2024.

Vi går nå mot et historisk høyt lagernivå på reguleringslager nå i 2023. Utfordringen i den praktiske håndteringen av overskuddet er at vi har mye på lager av storfe og gris, samtidig som vi vil få normal innfrysning av småfe i høst. Dette binder opp mye lagerplass og det er krevende på finne nok bisonpaller i bransjen. Det er tilgangen på bisonpaller som er den største utfordringen fordi stabling av slakt i bisonpaller er den eneste løsningen for å kunne lagre helt slakt.

Det jobbes med flere alternativer. Et alternativ er å kjøpe inn ekstra bisonpaller fra utlandet, men det er svært kostbart. Kostnadene ved et slikt ekstra innkjøp må dekkes over omsetningsavgiften fordi dette vil være paller som bransjen ikke har behov for når lageret tømmes i 2024. Pallene kan da selges og midlene tilbakeføres til fondet.

Nortura vurderer først og fremst at deler av overskuddet av både storfe og sau må reguleres som skåret vare (primært sortering) fordi dette kan pakkes i annen emballasje enn bisonpall. Lagring av sortering er også betydelig mer plasseffektivt enn helt slakt. Videre vil Nortura foreta omprioriteringer av opprinnelig emballasjebruk i egen produksjon for å friggi bisonpaller til innfrysning av helt slakt. Disse kostnadene vil vi få en endelig oversikt over når sesongen er ferdig og kommer tilbake til Omsetningsrådet med en sak om det i starten av 2024.

Med vennlig hilsen

Totalmarked kjøtt og egg»

Landbruksdirektoratets vurdering

Nortura har levert en ny vurdering av rammen for innlegg av storfe på reguleringslager i 2023, i tråd med Omsetningsrådets vedtak i sak 66/23 av 22. august 2023. Det er stor usikkerhet knyttet til behovet for reguleringslagring i den situasjonen vi står i. Nortura skriver at det er mye som tyder på at vi vil oppleve økt slakting fra områder som har vært direkte berørt av flom. De mener at situasjonen trolig blir verre enn den var i 2018, men at det samtidig ikke er mulig å komme med et presist anslag på hvor stort overskuddet av slakt blir. De foreslår at rammen for innfrysning økes ytterligere med 1 500 tonn som en sikkerhet for å bidra til at de som står i en pågående krise kan få trygghet for at overskuddet kan håndteres av fellesskapet.

Produsentene har sikkerhet for avsetning gjennom mottakplikten. Landbruksdirektoratet har derfor bedt Nortura utdype hva de mener når de ber Omsetningsrådet øke rammen som en sikkerhet for å bidra til at de som står i en pågående krise kan få trygghet for at overskuddet kan håndteres av fellesskapet. Nortura viser da til at selv om mottakplikten vil bli overholdt så må Nortura vurdere skyving av slakting dersom de står i en situasjon der rammen for innlegg på reguleringslager overstiges. Storfeprodusentene erfarte dette senest i fjor høst. Dette kan skape en uheldig effekt der produsentene skynder seg med å melde inn slakt i frykt for at de får beskjed om at Nortura må utsette slaktetidspunktet for å skyve mest mulig storfe over til 2024. I ytterste konsekvens ser Nortura en mulig situasjon der Nortura må skjære ned mer enn årets ramme for innlegging på reguleringslager åpner for. Da vil Nortura måtte vurdere om de må øke trekkene i nettonoteringen til bonden og ev. hente inn kapital fra Norturas produsenter for å dekke opp for de økte kostnadene. Nortura beskriver med dette en mulig situasjon der markedsreguleringen ikke finansierer konsekvensene av mottakplikten.

Det er stor usikkerhet knyttet til i hvor stor grad tørken på forsommeren og flommen på sensommeren vil medføre økt slakting. Landbruksdirektoratet har spurt Nortura om de så langt har sett økt slakting. Nortura svarer at det har vært høyere slakting av kvige og okse enn bestanden skulle tilsi siden juli. Lavere slaktevekter enn i fjor tyder på at det er tidligere utslakting for å sikre seg nok fôr til å beholde mordyrene. Det er ikke noe i prissettingen som skulle tilsi lavere slaktevekter. Produsentene trenger ikke angi noen årsak når dyrene blir innmeldt til slakt, men Nortura antar at den økte slaktingen skyldes førsituasjonen. Samtidig har Norsk Landbruksrådgivning gått ut offentlig og sagt at det er nok fôr i Norge, ref. nyhetssak i Bondebladet [Avling, Gras | Det finnes fôr – lag avtaler nå \(bondebladet.no\)](https://www.bondebladet.no/nyheter/2023/08/24/avling-gras-det-finnes-for-lag-avtaler-na). Det er også fortsatt importkvoter for høy som ikke er utnyttet. Per tiden er kvotene utnyttet med ca. 50 prosent. Det er likevel stor usikkerhet knyttet til hvordan produsentene vil agere, og hvor mange som i praksis vil og kan kjøpe og selge grovfôr. Kjøp av grovfôr og eventuelt alternativt kraftfôr kan bli kostbart, noe som kan medføre at enkelte produsenter heller velger å slakte ut. Nortura peker også på stor usikkerhet, og at det ikke er mulig for dem å gi et presist anslag for hvor stort overskuddet av slakt vil bli som følge av dette, men at det er behov for en sikkerhet for at dette dekkes av markedsreguleringen.

Norturas prognose for 2023 per august viser et overskudd på 2 200 tonn storfekjøtt for året isolert sett. Samtidig var reguleringslageret på 4 877 tonn ved inngangen til året, og utgående reguleringslager er prognosert til 7 000 tonn. Prognosen for 2024 viser imidlertid et underskudd på 3 500 tonn, og ser man på første og andre tertial er det et underskudd på ca. 5 000 tonn i den perioden. Nortura skriver i søknaden at de i høst kommer til å foreslå et tiltak for Omsetningsrådet med slakting av kalv. I tillegg vil de stimulere til lavere slaktevekt i 2024. De viser samtidig til tiltak på svin som skal bedre markedsbalansen i 2024. I tillegg til redusert vekt og frivillig reduksjon av bedekninger vil Nortura komme med en søknad til Omsetningsrådet om utsatte saneringer. Landbruksdirektoratet har foreløpig ikke mottatt de nevnte søknadene.

Nortura peker også på at det er utfordrende å håndtere et så stort reguleringslager som vi nå har av storfe og gris, samtidig som man forventer innfrysing av lam nå i høst. Det er krevende å få tak i nok bisonpaller. Nortura vurderer ulike alternativer, blant annet innkjøp av bisonpaller fra utlandet og å fryse inn skåret vare for å begrense behovet for bisonpaller. Nortura vil også foreta omprioriteringer av opprinnelig emballasjebruk i egen produksjon for å frigi bisonpaller til innfrysing av helt slakt. Nortura vil komme tilbake til Omsetningsrådet med en egen sak om disse kostnadene når sesongen er over.

De enkelte søknadene må vurderes særskilt når sakene foreligger, og Landbruksdirektoratet har derfor ingen kommentarer til det Nortura skriver om eventuelle nye tiltak og kostnader. Det er imidlertid ingen tvil om at det er behov for flere tiltak for å sørge for markedsbalanse både på svin og storfe, ikke bare umiddelbare tiltak for å håndtere situasjonen her og nå, men

også tiltak som bidrar til et mer balansert marked fremover.

Det er viktig at markedsregulator har de nødvendige verktøyene for å regulere markedet. Landbruksdirektoratet legger markedsregulators nye vurderinger av virkningene av flommen i Sør-Norge og tørken i Nord-Norge på fôrsituasjonen med tilhørende behov for reguleringslagring til grunn og vurderer dette som en ekstraordinær situasjon. Direktoratet mener at Omsetningsrådet kan dispensere fra regelverket og sitt vedtak i sak 54/09 av 23. juni 2009, hvor rådet fastsatte rammen for maksimalt årlig kvantum for innlegg av kjøtt av storfe til 2 500 tonn. Direktoratet foreslår derfor at rådet øker rammen for innlegg av storfekjøtt på reguleringslager i 2023 i tråd med Norturas søknad. Dette innebærer en ytterligere økning på 1 500 tonn fra rådets vedtak i sak 66/23 av 22. august 2023, som gir en total ramme i 2023 på 6 300 tonn.

Sak nr.: 079/23	Sektor: Kjøtt	Styre/råd: OR
Behandling: 14.09.2023	Tittel: Kjøtt - Beskrivelse av ordningen for finansiering av reguleringslager på kjøtt	Saks nr.: 22/76484- 15

Beskrivelse

Nortura er i dialog med bankene sine om å øke rammen for trekkrettigheten benyttet til å finansiere kapitalbindingen i reguleringslageret for kjøtt, som vedtatt av Omsetningsrådet i møtet 22. august 2023 (sak 69/23). I forbindelse med denne dialogen har Nortura behov for en beskrivelse av hvordan kostnadene som påløper i markedsreguleringen skal dekkes.

Nortura har utarbeidet en beskrivelse av bruken av omsetningsavgift for å dekke kostnader i markedsreguleringen, som de ber om at Omsetningsrådet gir sin tilslutning til.

Hjemmel

Lov av 1936-07-10 nr. 06 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11 første ledd

Forutsetninger

Vedlegg

Norturas søknad av 11. september 2023

Norturas «Beskrivelse av ordningen for finansiering av reguleringslager» mottatt 12. september 2023

Møtebehandling

Protokollen fra saken frigis ved møteslutt.

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Nortura har gitt en beskrivelse av finansieringen av kostnadene knyttet til reguleringslagring av kjøtt, herunder også trekkrettigheten. Omsetningsrådet slutter seg i det vesentlige til denne beskrivelsen med de presiseringer som fremgår av denne innstillingen. Omsetningsrådet vil i denne forbindelse understreke følgende:

Ifølge regelverket skal markedsregulator ha dekket alle kostnader knyttet til markedsreguleringen. Kravet om kostnadsdekning er forutsatt at det finnes penger på tilhørende omsetningsfond. Dette følger av markedsreguleringsforskriften § 3-3 og § 3-4.

Omsetningsrådet har fra 2010, 2017, 2022 og 2023 godkjent at Nortura etablerer en trekkrettighet hos sine bankforbindelser som skal finansiere reguleringslageret for kjøtt. Nortura er eier av reguleringslageret og låntaker for lånet og således ansvarlig for låneforpliktelsen. Det ligger i Omsetningsrådets godkjenning, og regelverket som styrer markedsreguleringen, at Nortura skal ha dekket alle de løpende kostnadene ved lånet.

Kjøtt - Beskrivelse av ordningen for finansiering av reguleringslager på kjøtt

Bakgrunn

Nortura er i dialog med bankene sine om å øke rammen for trekkrettigheten benyttet til å finansiere kapitalbindingen i reguleringslageret for kjøtt, som vedtatt av Omsetningsrådet i møtet 22. august 2023 (sak 69/23). I forbindelse med denne dialogen har Nortura behov for en beskrivelse av hvordan kostnadene som påløper i markedsreguleringen skal dekkes.

Norturas søknad av 11. september 2023 er gjengis i sin helhet her:

«Omsetningsavgiften skal dekke markedsregulators kostnader

Det er et bærende prinsipp i markedsreguleringen at markedsregulator skal ha dekket sine kostnader knyttet til regulering av markedet. I forbindelse med Nortura sin dialog med banker og andre finansinstitusjoner ser vi behovet for å få dette bedre beskrevet.

Trekkrettigheten er nå utvidet og det er viktig for Nortura at gjelden som knytter seg til markedsregulering holdes adskilt fra gjelden til Nortura sin kommersielle virksomhet.

Med bakgrunn i dette har Nortura laget en beskrivelse om bruk av omsetningsavgiften. Nortura ber derfor Omsetningsrådet om å gi sin tilslutning til vedlagte beskrivelse.»

Norturas beskrivelse av ordningen for finansiering av reguleringslager lyder som følger:

«Det har vært dialog mellom Nortura og Landbruksdirektoratet for å etablere en omforent beskrivelse av hvordan ordningen med trekkfasiliteter, rent faktisk, fungerer.

- Det er et prinsipp i markedsreguleringssystemet at markedsregulator skal ha godtgjørelse for kostnader knyttet til de tiltak som gjennomføres i kraft av markedsregulatorrollen.¹ Omsetningsrådet har godkjent at Nortura kan inngå avtale med bank(er) om etablering av en trekkrettighet som kan benyttes når Norturas finansieringsbehov som følge av pliktene som markedsregulator overstiger tilgjengelige midler i fondet for omsetningsavgift på kjøtt. Rammen for trekkrettigheten fastsettes av Omsetningsrådet.
- Når bonden leverer dyr til slakt vil Nortura (og andre slakterier) trekke omsetningsavgift (hjemlet i omsetningsloven) fra oppgjøret til bonden. Omsetningsavgiften innkreves av slakteriene og overføres til (avstemmes med) omsetningsfondet én gang i måneden.²
- Omsetningsmidlene som er innkrevet av slakteriene kommer inn til omsetningsfondet som er en fysisk konto som disponeres av Landbruksdirektoratet.³
- Når Nortura ikke lykkes med å selge alle slakt, sendes overskuddet til innfrysing på reguleringslager. Det skjer da en intern transaksjon i Nortura, der Nortura Totalmarked betaler Norturas slakterier for slaktene iht. gjeldende engrospris. Det skjer da en fysisk overføring fra bankkonto øremerket for Nortura Totalmarked, til en eller flere andre «frie» konti som disponeres av Nortura.
- Nortura Totalmarked gis anledning til løpende å låne midler fra omsetningsfondet, begrenset oppad til i) fondets innestående og ii) begrenset til verdien av reguleringslageret til enhver tid. Nortura Totalmarked betaler en fastsatt lånerente for denne kreditten fra omsetningsfondet.

- Dersom omsetningsfondet ikke er tilstrekkelig til at Nortura Totalmarked får dekket sitt finansieringsbehov for reguleringslageret, kan Nortura Totalmarked, etter godkjenning fra Landbruksdirektoratet, gjøre opptrekk under kredittfasiliteten som er øremerket dette formålet. Nortura Totalmarked betaler for dette en lånerente som er avtalt med banken(e). Omsetningsrådet har gitt Landbruksdirektoratet fullmakt til å gjennomgå avtalen om trekkrettighet mellom Nortura og den valgte banken(e). Landbruksdirektoratet kan opptre på vegne av Omsetningsrådet i forbindelse med gjennomføring av avtalen, herunder kunne gi bekreftelse på at betingelsene for bruk av trekkrettigheten er oppfylt når Nortura skulle ha behov for å benytte den.
- Omsetningsmidlene innkommer fortløpende i takt med all slakting i Norge, og så snart fondet igjen har blitt likvid, gis Nortura Totalmarked anledning til på nytt å låne fra fondet. Nortura Totalmarked vil/skal bare benytte trekkfasiliteten så lenge fondet er illikvid, og vil derfor snarest tilbakebetale opptrekk på trekkfasiliteten helt eller delvis gjennom å låne opp fra omsetningsfondet.⁴
- Nortura Totalmarked har utgifter til drift av reguleringslager, men har også inntekter ved salg fra reguleringslageret. Salg fra reguleringslager skjer ofte til lavere pris enn verdien på tidspunktet for innfrysingen. Det oppstår da en kostnad for Nortura Totalmarked, som dekkes av omsetningsavgiften, ref. neste strekpunkt.
- Hvert halvår foretas det et oppgjør fra omsetningsfondet der Nortura Totalmarked får dekket kostnader ved markedsreguleringsoppdraget. Kostnadene som dekkes er bl.a. rentekostnader ved lån fra omsetningsfondet ⁵, drift av reguleringslager og eventuelle tap som følge av at varer fra reguleringslager er solgt med tap.

Ut fra det ovenstående kan sies at sikkerheten for trekkrettigheten er omsetningsavgiften, som kreves inn fra alle som leverer slakt i Norge og fungerer som tilbakebetaling til banken.⁶

Uten trekkfasiliteten vil dette kunne påføre Nortura en finansiell risiko ved at Nortura i tilfellet må hente likviditeten til å finansiere reguleringslageret over eget innlån.⁷ Dersom Nortura på samme tid i tillegg skal bære finansieringen av deler av markedsreguleringslageret kan dette få negative konsekvenser for konsernet både på kort og lang sikt.⁸

Det følger fra Omsetningsrådets tidligere behandlinger av trekkfasiliteten at kapitalkostnadene knyttet til (et betydelig høyere) lager av reguleringsvare skal tilordnes reguleringsregnskapet og skal finansieres over fondet for kjøtt.⁹

Omsetningsrådet vedtok på sitt møte i august å heve omsetningsavgiften betydelig – tilsvarende 190 MNOK på årsbasis. Dette for å dekke de økte kostnader.

Omsetningsrådet er nå i prosess med å vurdere størrelsen på omsetningsfondet og bruken av trekkrettighet. Planen er at saken skal behandles i Omsetningsrådet i november. Konsernstyret i Nortura har anbefalt Omsetningsrådet å heve fondet til 500 MNOK, men at det fortsatt bør foreligge en trekkrettighet som dekker finansieringsbehov ut over kapitalen i fondet. Vurderingen av størrelsen på omsetningsfondet og trekkrettigheten innebærer en avveining av hva som er den mest effektive måten å finansiere markedsreguleringen på.»

Av tekniske årsaker gjengis fotnotene som følger:

«

1. OR sak 41-17, side 44, andre avsnitt, andre setning
2. Etersom slakteriene også formidler tilskudd til bøndene på vegne av Landbruksdirektoratet, skjer det en netto avregning av ulike tilskudd opp mot omsetningsavgift innkrevet i samme periode. Denne nettoen er i praksis i favør av slakteriet.

3. Som følge av at netto balansen mellom omsetningsavgift og ulike tilskudd er i favør av slakteriene, skjer overføringen til omsetningsfondet i praksis fra en eller flere konti for tilskuddsmidler i Landbruksdirektoratet.
4. I praksis skjer dette hver 14. dag.
5. Rentekostnaden som Nortura Totalmarked betaler ved innlån fra omsetningsfondet, blir altså hvert halvår kompensert som del av de halvårlige oppgjørene.
6. Se OR sak 91/22, protokoll fra møte 27. oktober 2022, side 19 (andre avsnitt, siste setning)
7. Se OR sak 41/17, side 39 (nest siste avsnitt)
8. Se OR sak 41/17, side 40 (første avsnitt)
9. Se OR sak 91/22, protokoll fra møte 27. oktober 2022, side 18 (siste avsnitt, fjerde setning)»

Landbruksdirektoratets vurdering

Norturas beskrivelse av ordningen for finansiering av reguleringslager viser til saksfremleggene hvor rådet tidligere har behandling trekkrettigheten som et supplement til fondet for finansiering av reguleringslageret. Etter Landbruksdirektoratets syn er beskrivelsen en riktig gjengivelse av de innstillinger som er lagt frem tidligere.

Nortura skriver at Omsetningsrådet er i en prosess med å vurdere størrelsen på omsetningsfondet. Konsernstyret i Nortura har anbefalt at rådet hever målsatt størrelse til 500 mill. kroner. Dette medfører riktighet. Landbruksdirektoratet vil legge til at det parallelt gjøres det en ekstern vurdering av fondet og bruken av trekkrettigheten, som skal leveres som en endelig rapport senere i høst. Planen er at en ny, målsatt størrelse for fondet skal legges frem for rådet i november, basert på det nye kunnskapsgrunnlaget. Endelig konklusjon i den eksterne vurderingen foreligger ikke enda, men mye tyder på at anbefalingen vil bli at fondets målsatte størrelse skal økes (se sak 77/23).

Basert på dette foreslår Landbruksdirektoratet følgende vedtak:

Nortura har gitt en beskrivelse av finansieringen av kostnadene knyttet til reguleringslagring av kjøtt, herunder også trekkrettigheten. Omsetningsrådet slutter seg i det vesentlige til denne beskrivelsen med de presiseringer som fremgår av denne innstillingen. Omsetningsrådet vil i denne forbindelse understreke følgende:

Ifølge regelverket skal markedsregulator ha dekket alle kostnader knyttet til markedsreguleringen. Kravet om kostnadsdekning er forutsatt at det finnes penger på tilhørende omsetningsfond. Dette følger av markedsreguleringsforskriften § 3-3 og § 3-4.

Omsetningsrådet har fra 2010, 2017, 2022 og 2023 godkjent at Nortura etablerer en trekkrettighet hos sine bankforbindelser som skal finansiere reguleringslageret for kjøtt. Nortura er eier av reguleringslageret og låntaker for lånet og således ansvarlig for låneforpliktelsen. Det ligger i Omsetningsrådets godkjenning, og regelverket som styrer markedsreguleringen, at Nortura skal ha dekket alle de løpende kostnadene ved lånet.